

การพัฒนาระบบบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร Development of Accounting System in Management to Enhance Competitiveness Of the Local Cotton Sewing Group, Ban Kok-ai Village, Khamcha-i Sub-district, Khamcha-i District, Mukdahan Province

สัจวัตก์ วรโยธา¹ มนัสดา ชัยสวณียากรณ² วิลาลินี แสงคำพระ³ และ มงคล กิตติวุฒิกไร⁴
Satjawat Vorayota,¹ Manatsada Chaisawaneeyakorn,² Wilasinee Sangkampra³
and Mongkhon Kittiwutikrai⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพลักษณะการประกอบการ แนวทางการจัดทำบัญชี และสภาพปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร และ 2) พัฒนาและเสนอระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการบริหารของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะการประกอบการเป็นรูปแบบวิสาหกิจชุมชนเพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว มีสภาพปัญหาในการจัดทำบัญชี คือมีคู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่ไม่นำมาถือปฏิบัติ เนื่องจากมีความซับซ้อนและมีภาระหน้าในการผลิตสินค้าให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้าทำให้ไม่มีการลงบัญชีตามคู่มือ จะมีเพียงการบันทึกรายรับ-รายจ่าย ซึ่งไม่มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ ไม่มีการอ้างอิงเอกสาร ไม่มีหลักฐานการเบิกจ่ายเงิน ไม่มีการควบคุมปริมาณสินค้า ข้อมูลที่ได้จึงขาดความน่าเชื่อถือและไม่สามารถจัดทำข้อมูลตามความต้องการเพื่อวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินงานได้ 2) ระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการบริหารควรมีรูปแบบสมุดบัญชีตามเกณฑ์เงินสด รวมทั้งหมด 7 เล่ม ประกอบด้วย สมุดบัญชีเงินสดรับ สมุดบัญชีเงินสดจ่าย สมุดคุมงานระหว่างทำ สมุดคุมสินค้า สมุดคุมวัตถุดิบ สมุดงบต้นทุนการผลิต และสมุดงบรายได้และค่าใช้จ่าย และระดับความเห็นต่อการพัฒนาระบบบัญชีที่พัฒนาร่วมกัน พบว่า ระบบบัญชีมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.49) โดยสมาชิกกลุ่มให้ความเห็นว่าการพัฒนาระบบบัญชีที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมกับกลุ่ม ทำให้ทราบผลการดำเนินงานของกลุ่มอย่างแท้จริง ทำให้สามารถรู้ต้นทุนและกำไร ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ให้สมาชิกในกลุ่มได้

คำสำคัญ : ระบบบัญชี ; ศักยภาพการแข่งขัน ; กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง

¹⁻⁴ อาจารย์ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, Lecturer, Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the operational characteristic, guidelines for accounting, and problem states in accounting of the local cotton sewing group, Ban Kok-ai village, Khamcha-i sub-district, Khamcha-i district, Mukdahan province, and 2) to develop and present an appropriate accounting system for implementation in management of the local cotton sewing group. The study is a participatory action research. The instruments used were an interview guide and a questionnaire. A sample included 15 group members. Statistics used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows. 1) The operational characteristic was a community enterprise for earning money for the families. The group had problems in doing accounts. Though the group members had a one tambon – one product accounting manual of Cooperative Auditing Department, it was not taken to practice due to its complexity and their burden of manufacturing products to meet the needs of customers. Thus, there was no bookkeeping according to the manual. There would only be an entry of revenue – expense, which was not systematically organized. There were no document reference, no proof of disbursement, and no product quantity control. The obtained information lacked creditability and could not be processed as required for planning and decision making. 2) The appropriate accounting system for implementation in management should look like accounting books on a cash basis, which included all 7 books consisting of books of cash receipts, cash expenses, work in process control, product control, raw material control, product cost, and revenue and expenses. The level of opinion on the development of jointly developed accounting system was found that the accounting system was appropriate as a whole at high level ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.49). The group members commented that the developed accounting system was appropriate for them. It truly kept informed of the operating result by making it possible to know the costs and profits. This would result in increased income for members in the group.

Keywords : Accounting System ; Competitiveness ; Local Cotton Sewing Group

บทนำ

ระบบบัญชี หรือการบันทึกบัญชีถือว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากที่ต้องปฏิบัติในการประกอบธุรกิจ เป็นเครื่องมือที่ขาดไม่ได้ การวางระบบบัญชีที่ดี ถูกต้อง และน่าเชื่อถือย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเจ้าของธุรกิจเพราะทำให้เจ้าของธุรกิจสามารถบริหารสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของและส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเจ้าของธุรกิจสามารถที่จะบริหาร ทั้งทางด้านข้อมูลที่เกิดจากการประกอบธุรกิจและผลจากการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กร ซึ่งเจ้าของธุรกิจสามารถที่จะพัฒนาองค์กรให้ทันสมัยเป็นสากล และเป็นที่น่าเชื่อถือของบุคคลทั่วไป ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบบัญชีให้มีมาตรฐาน จะสามารถทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ สามารถบริหารค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นได้ สามารถ

บริหารกำไรจากการประกอบธุรกิจได้มากขึ้น การปฏิบัติงานในองค์กรมีความคล่องตัว สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ง่าย และรวดเร็ว มีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะช่วยลดการทุจริตในองค์กร และสมาชิกในกลุ่มจะมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากองค์กรที่ประสบความสำเร็จ (จินตนา เหล่าชัยพลฤกษ์, 2556) นอกจากนี้การที่ธุรกิจจะประสบความสำเร็จและเข้าสู่การแข่งขันได้นั้น การทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายเมื่อได้รับเงินจริง หรือจ่ายเงินจริง หรือที่เรียกว่าเกณฑ์เงินสด (Cash Basis) ก็จะสามารถทำให้เจ้าของธุรกิจรับรู้ถึงการได้กำไรหรือขาดทุนในธุรกิจนั้นๆ ได้ (ศศิวิมล มีอำพล, 2556)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559 มุ่งเน้นให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นปรัชญาในการนำทางพัฒนาประเทศ ปัจจุบันการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นไปอย่างกว้างขวาง

เป็นปรัชญาที่ชี้นำยุทธศาสตร์และนโยบายการพัฒนาประเทศ ให้มุ่งสู่การพัฒนาที่มั่นคง และยั่งยืนทุกภาคส่วนในสังคมไทย ได้นำไปเป็นแนวทางการดำรงชีวิต และการปฏิบัติตนในทุกระดับ ตั้งแต่ปัจเจกครอบครัว ชุมชนจนถึงประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557)

กรมพัฒนาชุมชนมีภารกิจหลักในการส่งเสริมและพัฒนา เศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงผ่านแผนยุทธศาสตร์ กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ.2555-2559 โดยมีเป้าหมายสูงสุด ภายใต้ วิสัยทัศน์ คือ “ชุมชนเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากมั่นคง” ซึ่งมุ่งเน้น การส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ โดยมีเป้าหมายเพื่อตอบสนอง นโยบายผลิตภัณฑ์ OTOP จึงได้มีการกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา ผู้ประกอบการ OTOP ให้มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้น ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ในทุกระดับของกลุ่มวิสาหกิจ (ชุตินันต์ สะสอง และบุญทวรรณ วิงวอน, 2559)

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอ คำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ได้เกิดการรวมตัวกันจากนโยบายดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว การทอผ้าด้วยมือ เป็นศิลปะ ภูมิปัญญาที่สืบสานต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เป็นกลุ่มเย็บผ้าจากภูมิปัญญาของชาวภูไทซึ่งมีพื้นเพเดิมอยู่ที่ มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนผสมผสาน กับวัฒนธรรมของไทย ทำให้เกิดความสวยงามและมีความ โดดเด่นบวกกับจังหวัดมุกดาหารเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีพื้นที่ติดกับ ริมฝั่งโขง ทำให้สินค้าดังกล่าวเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวเพื่อซื้อเป็น ของฝาก และหน่วยงานราชการในจังหวัดมุกดาหารได้เข้ามา สนับสนุนความรู้ด้านการตลาด การผลิต เงินทุน จนทำให้ได้รับ คัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นและเป็นสินค้า OTOP ประจำจังหวัด มุกดาหาร (สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร, 2557)

อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการ OTOP ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบหรือระบบบัญชีอย่างถูกต้อง ซึ่งข้อมูล ทางบัญชีเป็นข้อมูลสำคัญที่แสดงถึงผลการดำเนินงานและฐานะ ทางการเงินของกิจการเพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารงาน หากขาดความรู้ในรูปแบบหรือระบบบัญชีที่ถูกต้องจะส่งผลให้ มีการจัดทำข้อมูลบัญชีที่ไม่ถูกต้องขาดความน่าเชื่อถือ เมื่อนำข้อมูล ดังกล่าวมาใช้ในการบริหารงานจะส่งผลให้เกิดความผิดพลาด ในการบริหารได้ เช่น การกำหนดราคาขายสินค้าต่ำกว่าราคาทุน เนื่องจากไม่สามารถคำนวณต้นทุนที่แท้จริง เป็นต้น และจากการ ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์ (2558) พบว่า กลุ่มแม่บ้านมีการจัดโครงสร้างองค์กรยังไม่เหมาะสม กล่าวคือไม่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และไม่มี

การจัดทำบัญชีที่ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ตลอดจน ยังไม่มีการควบคุมภายในที่ดี และ นภาพร เคลื่อนเพชร (2557) กล่าวว่าวิสาหกิจชุมชนไม่ได้มีการบันทึกรายรับและรายจ่าย อย่างสม่ำเสมอ วิสาหกิจยังไม่มีแบบฟอร์มที่ใช้ในการบันทึกรายการ ที่เกิดขึ้น ผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชียังขาดความรู้พื้นฐาน ในด้านการบันทึกบัญชีเนื่องจากมารับงานใหม่ มีความต้องการ จัดทำบัญชีเพื่อทราบรายรับรายจ่ายที่ถูกต้อง เห็นว่าบัญชีเป็นเรื่อง ที่เข้าใจยากซับซ้อน

ดังนั้นการพัฒนาระบบบัญชีในการบริหาร เพื่อเพิ่ม ศักยภาพในการแข่งขันให้กับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร จึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะทำได้สามารถจัดทำบัญชีได้และนำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ในการวิเคราะห์ และตัดสินใจบริหารงานของกลุ่ม

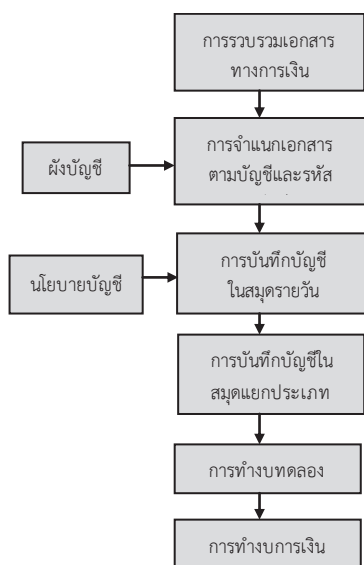
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพลักษณะการประกอบการ แนวทาง การจัดทำบัญชี และสภาพปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่ม เย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัด มุกดาหาร
2. เพื่อพัฒนาและเสนอระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อใช้ ในการบริหารของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

กรอบแนวคิดการวิจัย

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ให้ความหมาย ของการบัญชี คือ ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึกจำแนก และ ทำสรุปข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลขั้น สุดท้ายของการบัญชี คือ การให้ข้อมูลทางการเงินซึ่งเป็นประโยชน์ แก่บุคคลหลายฝ่ายและผู้สนใจในกิจกรรมของกิจการ (สภาวิชาชีพ บัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2538)

ระบบบัญชี (Accounting System) หมายถึง ขั้นตอน การปฏิบัติเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล เอกสารทางการเงินต่างๆ ที่เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี สมุดบัญชี เครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการที่ใช้ในการบันทึกบัญชี การจัดทำรายงานเสนอ ต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายนอกและภายในกิจการ ช่วยให้ฝ่ายจัดการได้มีข้อมูลประกอบการบริหารงานให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ (ดุชนิ ส่องเมือง, 2555) องค์ประกอบของระบบบัญชี ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของระบบบัญชี

องค์ประกอบของระบบบัญชี

1. การรวบรวมเอกสารทางการเงิน เอกสารที่ได้รับจะมีทั้งที่ได้รับจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก และเอกสารที่กิจการจัดทำขึ้นเอง

2. การจำแนกเอกสารตามบัญชีและรหัส

3. การบันทึกบัญชีในสมุดรายวัน เอกสารที่จำแนกประเภทตามรหัสบัญชี จะถูกบันทึกบัญชีในสมุดรายวัน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือสมุดรายวันทั่วไป และสมุดรายวันเฉพาะ

1) สมุดรายวันทั่วไป (General Journal) ใช้บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นทุกประเภท โดยบันทึกเรียงลำดับตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เหมาะสำหรับกิจการขนาดเล็ก หรือกรณีแยกไปใช้สมุดรายวันเฉพาะ ซึ่งยังสามารถใช้บันทึกรายการที่ไม่สามารถบันทึกลงในสมุดขั้นต้นอื่นๆ ได้เช่น รายการปรับปรุง รายการปิดบัญชี การซื้อสินทรัพย์อื่นที่ไม่ใช่สินค้าเป็นเงินเชื่อ เป็นต้น

2) สมุดรายวันเฉพาะ (Special Journal) เป็นสมุดขั้นต้นที่ใช้บันทึกรายการเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ใช้ในกรณีที่มีการมีรายการค้าเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและมีการซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ

4. การบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีแยกประเภท จำแนกได้ 2 ชนิดคือ สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปและสมุดบัญชีแยกประเภทย่อย

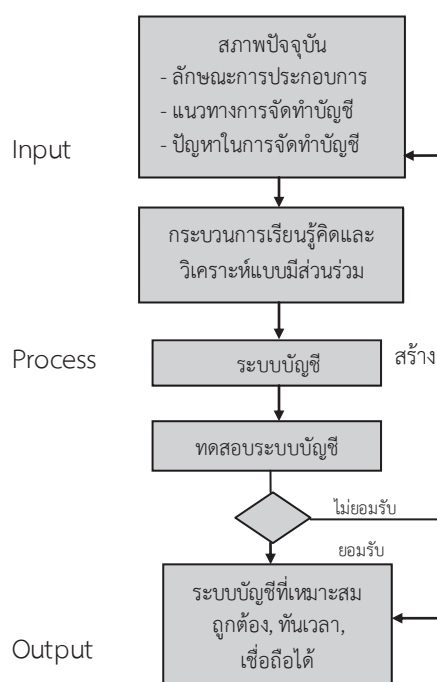
1) สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป (General Ledger) เป็นสมุดที่รวบรวม หรือคุมยอดของบัญชีแยกประเภททุกบัญชี ต่อจากการบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปหรือ สมุดรายวันเฉพาะ

2) สมุดบัญชีแยกประเภทย่อย (Subsidiary Ledger) เป็นสมุดที่รวบรวมบัญชีแยกประเภทย่อยของบัญชีคุมยอดในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป เช่น ลูกหนี้รายตัว เจ้าหนี้รายตัว เป็นต้น

5. การทำงานทดลอง

6. การทำงานการเงิน

กรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ได้นำทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชี (Accounting System) (ดุชนี ส่องเมือง, 2555) โดยมีแนวคิดว่าระบบบัญชีที่เหมาะสมจะช่วยให้การบริหารและตัดสินใจบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาระบบบัญชีที่เหมาะสม ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีในการบริหาร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไธ ตำบลคำชะอี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดมุกดาหาร เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันโดยการสัมภาษณ์ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไธ ได้แก่ ลักษณะการประกอบการ แนวทางการจัดทำบัญชี ปัญหาในการจัดทำบัญชี เพื่อนำปัญหามาวางแผนและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันกับชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจ และถ่ายทอดองค์ความรู้พื้นฐานของระบบบัญชีที่ดีโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ

ขั้นตอนที่ 3 ระดมความคิดเห็นเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มและร่วมกันสร้างระบบบัญชีตามความต้องการของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ เพื่อให้ระบบบัญชีสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ขั้นตอนที่ 4 ทดสอบการใช้ระบบบัญชีที่ได้จากการจัดทำร่วมกันที่ประกอบไปด้วยสมุด 7 เล่ม ดังนี้ 1) สมุดบัญชีเงินสดรับ สำหรับการบันทึกเงินสดรับจากการขายสินค้า 2) สมุดบัญชีเงินสดจ่าย สำหรับการบันทึกเงินสดจ่ายจากการซื้อวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าน้ำ ค่าไฟ เป็นต้น 3) สมุดคุมงานระหว่างทำ สำหรับการบันทึกสินค้าที่อยู่ระหว่างการผลิต เช่น เสื้อที่อยู่ระหว่างการผลิตมีจำนวนเท่าไร เป็นต้น 4) สมุดคุมสินค้า สำหรับการบันทึกสินค้าที่ผลิตเสร็จรับเข้าจากสมุดคุมงานระหว่างและใช้บันทึกการเบิกสินค้าเมื่อจำหน่าย 5) สมุดคุมวัตถุดิบ สำหรับการบันทึกจำนวนวัตถุดิบที่รับเข้า เบิกออก หรือคงเหลือ เพื่อป้องกันวัตถุดิบหายหรือคำนวณหาวัตถุดิบที่ใช้ได้ง่ายขึ้น 6) สมุดงบประมาณการผลิต สำหรับจัดทำงบประมาณการผลิตประจำเดือนเพื่อหาต้นทุนแต่ละรายการและนำไปสู่การลดต้นทุน 7) สมุดงบรายได้และค่าใช้จ่ายนำมาใช้จริง และติดตามผลการดำเนินงานกับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ

ขั้นตอนที่ 5 จัดเวทีประชุมเพื่อสรุปผลการนำระบบบัญชีไปใช้ และสะท้อนผลร่วมกันกับชุมชนกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ สมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ จำนวน 21 ราย (เจตปริยา ใจตรง, 2559)
2. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย คือ สมาชิก กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้สำหรับการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 คน จากประชากรผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องในการทำบัญชี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล การทำวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. แบบสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิดใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการทำบัญชี การใช้ข้อมูล

ทางบัญชีในการตัดสินใจ และวิเคราะห์องค์ประกอบของระบบบัญชีในปัจจุบัน

2. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาระบบบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และประสบการณ์การจัดทำบัญชี

ตอนที่ 2 สถานการณ์การจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีวิธีการเก็บข้อมูล อาทิ การสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการแจกแบบสอบถาม มีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประสานงานกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ในเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม เพื่อรวบรวมข้อมูลระบบบัญชีในปัจจุบัน ปัญหาในการจัดทำบัญชี การนำข้อมูลทางบัญชีในการบริหาร เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบบัญชีระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ

2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานทางบัญชี ความสำคัญของระบบบัญชี และนำระบบบัญชีใหม่ที่มีการออกแบบร่วมกัน และให้ผู้เข้าร่วมอบรมลงมือปฏิบัติจริง

3. แจกแบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระบบบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ที่พัฒนาขึ้น ได้รับกลับคืนมา จำนวน 15 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของการจัดทำบัญชีในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม

- 1) ข้อมูลลักษณะทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้

และประสบการณ์การจัดทำบัญชี วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สถานการณ์การจัดทำบัญชีของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งเกณฑ์การประเมินระดับความคิดเห็น มีดังนี้ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย 1 หมายถึง น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลจากการสัมภาษณ์ลักษณะการประกอบการ พบว่า

1.1 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ จัดทะเบียนในปี พ.ศ.2539 ในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว และในปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 21 คน

1.2 ลักษณะการจัดทำบัญชี กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ มีคู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่ไม่นำมาถือปฏิบัติ เนื่องจากมีความซับซ้อนและมีภาระหน้าที่ในการผลิตสินค้าให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ทำให้ไม่มีการลงบัญชีตามคู่มือดังกล่าว จะมีเพียงการบันทึกรายรับ-รายจ่ายของประธานกลุ่มเท่านั้น ซึ่งไม่มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ ไม่มีการอ้างอิงเอกสาร ไม่มีหลักฐานการเบิกจ่ายเงิน ไม่มีการควบคุมปริมาณสินค้า จึงไม่สามารถทราบได้ว่าในแต่ละเดือนผลิตสินค้าได้จำนวนเท่าไร และขายได้เท่าไร เป็นต้น

2. ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการและแลกเปลี่ยนแบบมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาระบบบัญชี พบว่า

2.1 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ มีความต้องการระบบบัญชีที่เข้าใจง่าย ปฏิบัติได้ง่าย และคำนวณต้นทุนสินค้าได้สามารถนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานได้อย่างน่าเชื่อถือ ทางกลุ่มและผู้วิจัยจึงร่วมกันพัฒนาระบบบัญชีโดยใช้เกณฑ์เงินสดในการจัดทำบัญชี ซึ่งจะบันทึกบัญชีเมื่อมีการจ่ายเงินหรือรับเงิน โดยมีสมุดบัญชีจากการประชุมเชิงปฏิบัติการและแลกเปลี่ยนแบบมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาระบบบัญชี 7 เล่มดังนี้ 1) สมุดบัญชีเงินสดรับ สำหรับการบันทึกเงินสดรับจากการขายสินค้า 2) สมุดบัญชีเงินสดจ่าย สำหรับการบันทึกเงินสดจ่ายจากการซื้อวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าน้ำ ค่าไฟ เป็นต้น 3) สมุดคุมงานระหว่างทำ สำหรับการบันทึกสินค้าที่อยู่ระหว่างการผลิต เช่น เสื้อที่อยู่ระหว่างการผลิตมีจำนวนเท่าไร เป็นต้น 4) สมุด

คุมสินค้า สำหรับการบันทึกสินค้าที่ผลิตเสร็จรับเข้าจากสมุดคุมงานระหว่างและใช้บันทึกการเบิกสินค้าเมื่อจำหน่าย 5) สมุดคุมวัตถุดิบ สำหรับการบันทึกจำนวนวัตถุดิบที่รับเข้า เบิกออก หรือคงเหลือ เพื่อป้องกันวัตถุดิบหายหรือคำนวณหาวัตถุดิบที่ใช้ได้ง่ายขึ้น 6) สมุดงบประมาณการผลิต สำหรับจัดทำต้นทุนการผลิตประจำเดือนเพื่อหาต้นทุนแต่ละรายการและนำไปสู่การลดต้นทุน 7) สมุดงบรายได้และค่าใช้จ่าย สำหรับสรุปผลการดำเนินงานประจำเดือน

เมื่อนำรูปการบัญชีมาใช้ปฏิบัติงานจริง พบว่า กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ สามารถนำระบบบัญชีที่สร้างขึ้นร่วมกันมาดำเนินการปฏิบัติ ทำให้ทราบต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าราคาขาย เนื่องจากไม่ได้นำค่าแรงงานมารวมเป็นต้นทุน ทำให้ไม่ได้คำนวณค่าใช้จ่ายครบทุกรายการ ดังนั้นเมื่อนำระบบบัญชีไปใช้ทำให้ทราบต้นทุน กำไร และค่าส่วนเกินอื่นๆ ที่เพิ่มเข้ามาทำให้กลุ่มสามารถบริหารค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและสามารถบริหารกำไรเพื่อเพิ่มรายได้ให้กลุ่มได้

2.2 หลังจากนำระบบบัญชีไปทดลองใช้แล้ว ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาระบบบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ พบว่า

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างทุกคนเป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 40-49 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายได้ต่ำกว่า 300 บาท และเคยมีประสบการณ์ทำบัญชีมาก่อน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมวิจัยเชิงปฏิบัติการ

รายการ	n=15	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	0	0.00
หญิง	15	100.00
อายุ		
30 - 39 ปี	5	33.30
40 - 49 ปี	10	66.70
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	10	66.70
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	33.30
รายได้/วัน		
ต่ำกว่า 300 บาท	9	60.00
300 - 400 บาท	6	40.00
ประสบการณ์การทำบัญชี		
ไม่เคยทำ	7	46.70
เคยทำ	8	53.30

2.2.2 สถานการณ์การจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ พบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยเชิงปฏิบัติการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.50) โดยสามารถช่วยให้การจัดทำบัญชีถูกต้องน่าเชื่อถือมากขึ้นและผู้นำกลุ่ม มีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องการจัดทำบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.25) และกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองมีรูปแบบการจัดทำบัญชีที่ดีมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.50) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง

รายการ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
กลุ่มเย็บผ้า มีรูปแบบบัญชีที่ดี	3	4	3.40	0.50	ปานกลาง
มีความเข้าใจในวิธีการจัดทำบัญชี	3	4	3.67	0.72	มาก
สามารถนำวิธีการจัดทำบัญชีมาใช้ได้	3	4	3.73	0.70	มาก
การทำบัญชีช่วยลดต้นทุนได้	2	5	3.93	0.25	มาก
มีความรู้เรื่องการจัดทำบัญชี	3	4	3.53	0.51	มาก
การทำบัญชีช่วยให้การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องน่าเชื่อถือมากขึ้น	3	5	4.07	0.25	มาก
มีความพร้อม ในการจัดทำบัญชี	3	4	3.47	0.51	ปานกลาง
ผู้นำกลุ่มมีความรู้การจัดทำบัญชี	3	4	3.53	0.64	มาก
ผู้นำกลุ่มเรียนรู้การจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง	3	4	3.67	0.61	มาก
ผู้นำกลุ่มมีส่วนในการตัดสินใจในจัดทำบัญชี	2	5	4.07	0.25	มาก
ค่าเฉลี่ย			3.71	0.50	มาก

2.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถฯ พบว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยเชิงปฏิบัติการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.49) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง

รายการ	Min	Max	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
การพัฒนาระบบบัญชีมีความเหมาะสม	3	5	4.00	0.65	มาก
การพัฒนาระบบบัญชีทำให้ทราบผลการดำเนินงาน ที่แท้จริง	3	5	4.20	0.41	มาก
การพัฒนาระบบบัญชีทำให้เกิดความยั่งยืน	3	5	4.00	0.53	มาก
การพัฒนาระบบบัญชีทำให้ทราบฐานะทางการเงินของกลุ่ม	3	5	4.07	0.45	มาก
ท่านนำความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีใช้ในชีวิตประจำวัน	3	5	4.00	0.53	มาก
ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้ระบบบัญชีได้	3	5	4.27	0.59	มาก
ความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบบัญชีในภาพรวม	4	5	4.07	0.25	มาก
รวม			4.08	0.49	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพลักษณะการประกอบการ พบว่า

1.1 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ จดทะเบียนในปี พ.ศ.2539 ในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน

1.2 ลักษณะของแนวทางการจัดทำบัญชี พบว่า ไม่มีการบันทึกบัญชีตามคู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จะมีเพียงการบันทึกรายรับ-รายจ่ายซึ่งสอดคล้องกับ สรรชก บัญชี (2558) ที่กล่าวว่า สภาพปัญหาของวิสาหกิจชุมชน มีการจัดทำบัญชีที่จัดทำเป็นบัญชีรับ-จ่าย การเก็บเอกสารมีการเก็บปนกันระหว่างรายจ่ายส่วนตัว กับรายจ่ายทางธุรกิจ การใช้ใบส่งสินค้าหลายเล่มในการส่งสินค้าแยกตามรายชื่อลูกค้า ใบส่งสินค้าไม่มีเล่มที่ เลขที่กำกับไว้ และเมื่อลูกค้าชำระเงินใช้วิธีการโอนเข้าบัญชี จึงทำให้ไม่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี และสมาชิกไม่มีความรู้พื้นฐานทางด้านบัญชี จึงทำให้ขาดความสนใจในการเก็บข้อมูล การทำบัญชีส่งของ และให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชี

2. การพัฒนาระบบบัญชี

2.1 การพัฒนาระบบบัญชีโดยใช้เกณฑ์เงินสด โดยมีสมุด 7 เล่ม ดังนี้ สมุดบัญชีเงินสดรับ สมุดบัญชี เงินสดจ่าย สมุดคุมงานระหว่างทำ สมุดคุมสินค้า สมุดคุมวัตถุดิบ สมุดงบต้นทุนการผลิต และสมุดงบรายได้และค่าใช้จ่าย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ

บันเอย ศรีแก้ว วิชาภรณ์ ศรีหาธาตุ และปิยะณัฐ ฤณพุท (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบบัญชีการเงิน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการบันทึกบัญชีให้ง่ายขึ้น และแนะนำให้ สมาชิกกลุ่ม ใช้สมุดบัญชี 4 เล่ม ประกอบด้วย สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป และบันทึกต้นทุน ส่วนทะเบียนต่างๆ ประกอบด้วย ทะเบียนสมาชิกและหุ้น ทะเบียนสินค้า และวัตถุดิบ ทะเบียนบัญชีย่อยลูกหนี้-เจ้าหนี้ เอกสารประกอบการลงบัญชี ประกอบด้วย ใบเสร็จรับเงินที่มีเลขที่ ใบเบิกเงิน ใบขายเชื่อ ส่วนด้านการควบคุมภายใน เสนอแนะให้จัดตั้งองค์กรใหม่ เพื่อสามารถสอบทานกันได้ โดยระบุตำแหน่งและแยกหน้าที่ให้ชัดเจน เช่น ด้านการเงิน การบัญชี การตลาด และการตรวจสอบ น่าจะเป็นเพราะสมาชิกกลุ่มทอผ้าสี่ธรรมชาติ มีอายุเฉลี่ยมากกว่า 65 ปีขึ้นไป การทำสมุดบัญชีที่มีจำนวนน้อยสามารถทำให้สมาชิกเข้าใจได้ง่ายขึ้น

2.2 หลังจากนําระบบบัญชีไปทดลองใช้แล้ว พบว่าความคิดเห็นของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองบ้านกกไธ ที่มีต่อการพัฒนาระบบบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะช่วยให้การจัดทำบัญชีถูกต้องน่าเชื่อถือมากขึ้น ทำให้ทราบผลการดำเนินงานต่อการตรวจสอบ สอดคล้องกับ รุ่งนภา ขาญเขียว (2555) พบว่าจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบบัญชี

ให้กลุ่มธุรกิจพบว่า กลุ่มธุรกิจมีความคิดเห็นในระดับมากและมีความพึงพอใจในระดับมาก ที่คณะวิจัยได้เข้ามาช่วยพัฒนาระบบบัญชีให้กับธุรกิจเพราะระบบบัญชีมีความสอดคล้องกับสภาพกิจการ มีประโยชน์ มีระบบจัดเก็บที่ง่ายต่อการตรวจสอบ สามารถใช้ได้จริงและใช้งานง่าย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในการพัฒนาระบบบัญชีนั้นควรพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ เช่น รูปแบบของธุรกิจ การบริหารงาน กระบวนการปฏิบัติงาน ความรู้ด้านบัญชีของบุคลากร เป็นต้น เพื่อให้มีการพัฒนาระบบบัญชีให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกิจการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยจากข้อมูลในงบประมาณการผลิต และงบรายได้ และค่าใช้จ่าย นำมาวิเคราะห์ทางการเงิน เพื่อให้ทราบความสามารถในการกำไร การบริหารต้นทุน เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ ที่ผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน เพื่อให้ทราบว่าควรปรับปรุงในส่วนใดบ้างเพื่อให้สามารถแข่งขันคู่แข่งได้

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา เหล่าชัยพลฤกษ์. (2556). *ปัญหาและการพัฒนาระบบบัญชีของบริษัท หวานใจ จำกัด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาวิทยาลัยศรีปทุม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชุดิมนต์ สະสอง และบุญทววรรณ วิงวอน. (2559). ความร่วมมือของผู้มีส่วนได้เสียและแผนธุรกิจที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนกลุ่มวิสาหกิจหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(1) ; 124-133.
- คุณณีย์ ส่องเมือง. (2555). *การออกแบบระบบบัญชี*. กรุงเทพฯ : สมาธรรม.
- ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์. (2558). *ระบบบัญชีการเงินของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านชุมชนบ้านคำรห์ อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร*. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ “วิทยาการจัดการวิชาการ 2015 : วิจัยเพื่อสร้างสรรค์เศรษฐกิจชุมชนสู่ประชาคมอาเซียน”. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นภาพร เคลื่อนเพชร. (2557). *การพัฒนาระบบบัญชีให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์ ตำบลสันมหาพน อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่*. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บันเอย ศรีแก้ว, วิชาภรณ์ ศรีหาธาตุ และปิยะณัฐ ฤณพุท. (2559). การพัฒนาระบบบัญชีการเงินวิสาหกิจชุมชนทอผ้า สี่ธรรมชาติ: กรณีศึกษากลุ่ม บ้านหนองหัววัว ตำบลโคกสี อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*, 22 (2) : 123-130.
- รุ่งนภา ขาญเขียว. (2555). *โครงการพัฒนาระบบบัญชีและออกแบบเอกสารทางบัญชี กรณีศึกษา ร้านเทนพลาสดิก อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่*. เชียงใหม่ : วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ.
- ศศิวิมล มีอำพล. (2556). *หลักการบัญชีเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : อินโฟเมนิ่ง จำกัด.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2538). *ศัพท์บัญชี*. กรุงเทพฯ : พี.เอ.เอส.ฟิง.
- สรวิชญ์ บุญวุฒิ. (2558). *ปัญหาและรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบัญชี สำหรับวิสาหกิจชุมชน : กลุ่มผู้ผลิตข้าวแต๋น*

บ้านหนองหลาย อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง. การประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15, 161-172. ลำปาง : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ.2555 -2559*. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2557, จาก <http://www.nesdb.go.th/>.
เจตปรียา ใจตรง. (2559, 12 มกราคม). ประชาชนกลุ่มสตรีเย็บผ้าบ้านกกไธ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร [สัมภาษณ์].
สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร. (2557). *รายงานการประชุม, มิถุนายน 2557*. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2557, จาก <http://www.mukdahan.go.th/>.

Translated Thai References

- Boonwut, S. (2015). *The problem and model of developing effectiveness of accounting system for a community enterprise: The case study of Khaotaen manufacturers group in Ban Nong Laii sub-district, Kohkha district, Lampang province*. Paper presented at the 5th academic seminar conference of graduate study network, Northern Rajabhat Universities, pp. 161-172, Lampang: Lampang Rajabhat University. [in Thai]
- Chanchiew, R. (2012). *The project of accounting system development and accounting document design: A case study of the Ten Plastic Shop, San Kamphaeng district, Chiang Mai province*. Chiang Mai : Payap and Business Administration Technology College. [in Thai]
- Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage. (1995). *Accounting vocabulary*. Bangkok : P.A. Living. [in Thai]
- Jaitrong, J. (Jan.12, 2016). Chairperson of the Ban Kok-ai female sewing group, Kham Cha-I sub-district, Kham Cha-I district, Mukdahan province. An Interview. [in Thai]
- Klueanphetch, N. (2014). *Accounting system development for the organic herbal community enterprise, San Maha Phon sub-district, Mae Taeng district, Chiang Mai province* (Unpublished master's independent study). Chiang Mai University, Chiang Mai, Thailand. [in Thai]
- Laochaiyaphruek, J. (2013). *Problems and development of accounting system of Whanjai Company Limited* (Unpublished master's independent study). Sripatum University, Bangkok, Thailand. [in Thai]
- Mee-umphol, S. (2556). *Introduction to accounting principles*. Bangkok : Info Mining Ltd.
- Mukdahan Provincial Office. (2014). *A Meeting Minutes Report of June 2014*. Retrieved August 2014, from <http://www.mukdahan.go.th/>. [in Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2014). *National Economic and Social Development Plan No.11, 2012-2016*. Retrieved August 2014, from <http://www.nesdb.go.th/>. [in Thai]
- Sasong, C., & Wingwon, B. (2016). The collaboration of stakeholders and business plans that plays a role in propelling the group of enterprises of One Tambon One product (OTOP) towards the sustainable competitive advantage. *Nakhon Phanom University Journal*, 6(1): 124-133. [in Thai]
- Siboonnun, T. (2015). *The financial accounting system Of OTOP: A case study of housewife group in the Pindumri community, Mueang district, Kamphaengphet province*. Paper presented at the National Academic Conference in 2015 on Research for creating community economy towards the ASEAN Community. Chiang Mai : Chiang Mai Rajabhat University. [in Thai]
- Songmueang, D. (2012). *Accounting system design*. Bangkok : SEMA Dhamma Publisher. [in Thai]
- Srikaew, B, Srihathat, V., & Thunbhud, P. (2016). Developing a financial accounting model for the community enterprise of weaving natural colored fabric: A case study of Ban Nong Hua Wua group, Koksi sub-district, Mueang district, Khon Kaen province. *Academic Journal of the Association of Private Higher Education Institutions of Thailand under the Patronage of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn*, 22(2) : 123-130. [in Thai]